

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2015/2258(INI)

25.5.2016

YTTRANDE

från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

till utskottet för sysselsättning och sociala frågor

över genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, med särskilt beaktande av de avslutande iakttagelserna från FN:s kommitté för konventionen
(2015/2258(INI))

Föredragande av yttrande (*): Martina Anderson

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 54 i arbetsordningen

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar utskottet för sysselsättning och sociala frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Kvinnor och flickor med funktionsnedsättning är utsatta för diskriminering med flera dimensioner i sitt vardagsliv. Den kan ta sig olika uttryck – fysiska, känslomässiga, sexuella och ekonomiska – och där ingår våld från intima partners sida, våld från omsorgsgivares sida, sexuellt våld och institutionellt våld.
1. Europaparlamentet slår fast att omkring 80 miljoner unionsmedborgare antas ha någon funktionsnedsättning och att dessa medborgare absolut bör få tillgång till alla tjänster och rättigheter som Europeiska unionen erbjuder.
 2. Europaparlamentet delar de farhågor som yppas i FN:s kommitté för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i fråga om att Europeiska unionen saknar en klar strategi för genomförande av konventionen.
 3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se över sin handikappstrategi 2010–2020, för att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska tillämpas fullständigt och i sin helhet, samt mot bakgrund av de avslutande iakttagelser som den 2 oktober 2015 framlagts av FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, varvid översynen bör åtföljas av en tidsplan och exakta indikatorer.
 4. Europaparlamentet beklagar djupt den diskriminering och utestängning som personer med funktionsnedsättning utsätts för än i dag. Parlamentet uppmanar kommissionen att maximera synergierna mellan dels EU:s handikappstrategi 2010–2020, och dels stadgandet i konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och i FN:s konvention om barnets rättigheter, för att de erkända rättigheterna faktiskt ska kunna åtnjutas och effektivt utövas i praktiken, bland annat genom harmoniserings- och genomförandeåtgärder för regelverket och kulturella och politiska insatser.
 5. Europaparlamentet understryker att det behövs ett klart jämställdhetsperspektiv i en ny europeisk handikappstrategi, och att där måste ingå att våld mot kvinnor ska motverkas, liksom också våld i hemmet mot kvinnor och flickor med funktionsnedsättning.
 6. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utveckla en strukturerad dialog med representativa organisationer för personer med funktionsnedsättning och att samråda och samarbeta med dem inom översyns- och genomförandeprocessen, också genom att utforma ett svar till konventionens kommitté på uppsättningen frågor, liksom vid utvecklingen, genomförandet och övervakningen av all EU-politik.
 7. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna till effektiva livsstärkande insatser för kvinnor med funktionsnedsättning, i överensstämmelse med de rekommendationer inför översynen av EU:s genomförande av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som framförts av FN-kommittén för denna konvention.

8. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU-institutionerna att se till att det med hjälp av kommunikationssätt som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, t.ex. punktskrift och lättlästa format, ges tydlig och heltäckande offentlig information om möjligheterna att delta i samrådsprocesser.
9. Europaparlamentet beklagar djupt att rådet fortfarande inte har antagit förslaget från 2008 till direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Parlamentet uppmanar än en gång rådet att göra det med det snaraste.
10. Europaparlamentet beklagar likaså djupt de dröjsmål som inträffat med ratificeringen av Marrakechfördraget om att underlätta tillgången till publicerade verk för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att snabbt ratificera fördraget.
11. Europaparlamentet understryker att det måste ses till att diskriminering av alla slag på grund av funktionsnedsättning förbjuds i Europeiska unionen, även flerfaldig och intersektionell diskriminering.
12. Europaparlamentet uppmanar EU:s medlemsstater att, i jämlikhetsfrämjande syfte och för att få bort diskriminering, göra allt som behövs för att skäliga anpassningsåtgärder ska vidtas till förmån för personer med funktionsnedsättning, för att de på samma sätt som alla andra ska kunna utöva samtliga mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.
13. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna och medlemsstaterna att aktivt engagera personer med funktionsnedsättning i beslutsprocesserna, inbegripet genom de organisationer som representerar dem, i enlighet med artikel 4.3 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet yrkar också på vederbörligt hänsynstagande till de synpunkter som personer med funktionsnedsättning uttrycker vid dessa beslutsprocesser.
14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och EU-institutionerna att se till att möjligheterna att delta i samrådsprocesser klart och tydligt får en bred publicitet med hjälp av tillgängliga kommunikationssätt, att synpunkter kan lämnas i andra format, såsom punktskrift och lättlästa format, och att offentliga utfrågningar och möten där föreslagen lagstiftning och politik diskuteras bör göras fullt tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, inklusive personer med intellektuell funktionsnedsättning och inlärningssvårigheter.
15. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att se till att all deras externa och interna kommunikation, bland annat dokument, videor och webbplatser, är tillräckligt tillgänglig och erbjuds i alternativa format och med hjälp av alternativa kommunikationsmedel, såsom punktskrift, lättlästa format och teckenspråk.
16. Europaparlamentet anser att EU-institutionerna, framför allt Europaparlamentet, rådet och kommissionen, bör arbeta för att dagens och morgondagens lagstiftning ska slå vakt om mänskliga rättigheter och fullständigt följa konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

17. Europaparlamentet konstaterar att tre medlemsstater, nämligen Finland, Nederländerna och Irland, ännu inte ratificerat konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet uppmanar dessa medlemsstater att ratificera den så fort som möjligt.
18. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att särskilt inrikta sig på barn med funktionsnedsättning och deras familjers behov, att bedöma hur EU i dagens läge följer FN:s konvention om barnets rättigheter och att arbeta för att få bort alla hinder som barn med funktionsnedsättning stöter på i sitt vardagsliv, genom lämpligt stöd till deras familjer, bl.a. tillhandahållande av bidrag och specifika tjänster.
19. Europaparlamentet understryker att det förekommer våld, mobbning och sexuella övergrepp i skolan, i hemmet eller i olika institutioner, och att barn med funktionsnedsättning är mer utsatta för detta. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att mera effektivt ingripa, och att bekämpa våldet mot barn med funktionsnedsättning med hjälp av specifika åtgärder och tillgängliga stödtjänster.
20. Europaparlamentet betonar att om skyddet av barnets rättigheter ska säkerställas måste familjerna garanteras lämpligt stöd genom en förstärkning och uppgradering av EU:s lagstiftningsinstrument, t.ex. rättsakten om längre föräldraledighet för föräldrar till barn med funktionsnedsättning.
21. Europaparlamentet vill ha en interinstitutionell samordningsmekanism för genomförandet och övervakningen av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, för att personer med funktionsnedsättning ska få delta i antagandeprocessen via sina representativa organisationer.
22. Europaparlamentet erkänner att konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning har visat sig vara ett positivt och mycket viktigt instrument för främjande av lagreformer och för att medlemsstaterna ska åläggas ompröva hur personer med funktionsnedsättning uppfattas. Parlamentet beklagar dock de svåra utmaningar som personer med funktionsnedsättning fortfarande ställs inför inom strategiska områden såsom rättskipning i brottmål och politiskt deltagande. Parlamentet anser det som en prioritering att det politiska systemet ska bli helt och fullt tillgängligt för alla personer med funktionsnedsättning. Parlamentet inser att det då måste handla om mer än bara om att man rent fysiskt ska kunna komma åt att rösta, och att där bör ingå en bred uppsättning initiativ för att öppna den demokratiska processen för alla medborgare. Här bör ingå valmaterial på teckenspråk, i punktskrift och lättläst format, tillhandahållande av all den hjälp personer med funktionsnedsättning behöver i samband med valförrättningar, främjande av poströstning och budröstning när så är möjligt, och undanröjande av hinder för de medborgare med funktionsnedsättning som önskar kandidera i val, liksom också åtgärder med inriktning på gällande regler för rättskapacitet samt på hur de påverkar enskilda människors förmåga att fullt ut delta i den demokratiska processen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillförsäkra ett ordentligt och fullständigt genomförande, särskilt för personer med funktionsnedsättning, av bestämmelserna i artikel 3.2 i direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem, och i direktiven 2010/64/EU om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden respektive 2012/13/EU om rätten till

information vid straffrättsliga förfaranden, och i synnerhet i direktiv 2013/48/EU om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet.

23. Europaparlamentet beklagar på det djupaste att många stater genom domstolsåtgärder fortfarande fränkänner eller begränsar rättskapaciteten för personer med intellektuella svårigheter. Parlamentet uppmanar EU:s medlemsstater att ta ett positivt grepp på frågan om rättskapacitet genom att gå in för att stödja de berörda personerna och låta dem medverka, i stället för att automatiskt utestänga dem.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att harmonisera datainsamlingen om funktionsnedsättning genom socialundersökningar inom EU, i linje med artikel 31 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, för att utvecklingen på detta område exakt ska kunna kartläggas och offentliggöras. Parlamentet framhåller att sådan uppgiftsinsamling bör ske med hjälp av metoder som inkluderar alla personer med funktionsnedsättning, även dem med allvarligare funktionsnedsättningar och dem som bor på institution. Alla uppgifter som insamlas bör behandlas så rigoröst som det förutsätts i initiativ om mänskliga rättigheter och uppgiftsskydd, bland vilka märks, om än inte enbart, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och det europeiska dataskyddsdirektivet. Parlamentet betonar att sådan insamling av data och sådana undersökningar måste vara så specifika och målinriktade som möjligt och att de bör följas upp med lämpliga studier och workshoppar som leder till lämpliga och effektiva åtgärder.
25. Europaparlamentet beklagar djupt att det europeiska larmnumret inte är allmäntillgängligt, och uppmanar kommissionen att, med hjälp av en ny generation av teknik för detta nummer, arbeta för att det ska bli tillgängligt för personer med funktionsnedsättning.
26. Europaparlamentet uppmanar till att de nuvarande likabehandlingsorganen ska få en förstärkt uppgift med att integrera, främja och övervaka konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet påminner EU och dess medlemsstater om kravet på meningsfull samverkan med det civila samhället och, framför allt, med organisationer för personer med funktionsnedsättning.
27. Europaparlamentet vill att rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska tas med i EU:s allmänna socioekonomiska agenda, framför allt i Europa 2020-strategin och den europeiska planeringsterminen. Parlamentet rekommenderar att det antas en funktionsnedsättningspakt för att rättigheter för personer med funktionsnedsättning faktiskt ska integreras genom EU-initiativ.
28. Europaparlamentet anser att EU-institutionerna bör överväga att öppna morgondagens och dagens kanaler till finansiering för organisationer som aktivt företräder personer med funktionsnedsättning.
29. Europaparlamentet inser att utsatta samhällsmedlemmar blir ännu mer marginaliserade

om de har en funktionsnedsättning, och betonar att EU-institutionerna och medlemsstaterna bör fördubbla sina insatser för att fullständigt tillmötesgå alla personer med funktionsnedsättning, också statslösa, hemlösa, flyktingar och asylsökande samt personer som tillhör minoriteter, när det gäller tillhandahållandet av rättigheter och tjänster. Parlamentet understryker att frågan om funktionsnedsättning måste integreras i migrations- och flyktingpolitiken.

30. Europaparlamentet betonar att om rättigheterna för personer med funktionsnedsättning ska iakttas fullt ut måste dessa personer garanteras rätten att välja hur de vill leva och hur de bäst kan utnyttja sin potential, t.ex. genom att man i ökad utsträckning anlitar omsorgsgivare.
31. Europaparlamentet beklagar på det djupaste de katastrofala förhållanden i vilka personer med funktionsnedsättning har konstaterats befinna sig i vissa medlemsstater, och uppmanar medlemsstaterna att göra allt för att Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och dess artikel 3 med förbud mot omänsklig och förnedrande behandling ska respekteras.
32. Europaparlamentet anser att rådet bör anta likabehandlingsdirektivet och utsträcka det till att gälla också inom andra områden än sysselsättning.
33. Europaparlamentet föreslår att alla som är anställda av EU med att förvalta dess yttre gränser och dess mottagningscentrum för asylsökande bör genomgå särskild utbildning om behoven hos personer med funktionsnedsättning, för att dessa behov säkert ska tillgodoses.
34. Europaparlamentet uppmanar EU-institutionerna att genomföra och stödja informationskampanjer, inte bara om rättigheterna för personer med funktionsnedsättning, utan också om vilken mångfald dessa personer uppvisar och om vilka färdigheter och talanger de har.
35. Europaparlamentet beklagar djupt att personer med funktionsnedsättning inte ens i dag obehindrat kan komma åt varor och tjänster. Parlamentet anser att detta inskränker deras samhällsdeltagande och bryter mot deras medborgerliga rättigheter. Parlamentet gläder sig åt sitt stöd till rättsakten om tillgänglighet i november 2015, men erkänner dock att en sådan rättsakt inte är något universalbotemedel. Parlamentet vill att rättsakten antas och genomförs fullständigt så fort som möjligt.
36. Europaparlamentet uppmanar med kraft till ett undanröjande av alla hinder som fortfarande står i vägen för integreringen av personer med funktionsnedsättning i utbildningssystem, på arbetsplatser, i det offentliga livet och i lokalsamhället, för att dessa personer ska garanteras integrering i samhället.
37. Europaparlamentet påyrkar, för att personer med funktionsnedsättning ska kunna vederbörligen integreras i samhället, incitament till korrekt användning av EU-medel som främjar integrationsprocessen genom forskning om och utveckling, genomförande och spridning av nya idéer, ny teknik och nya metoder.
38. Europaparlamentet uppmanar med kraft till att principen om fri rörlighet för personer med funktionsnedsättning inom EU ska garanteras genom att alla hinder som

fortfarande står i vägen för utövandet av denna frihet undanröjs.

39. Europaparlamentet vidgår att EU-institutionerna kan bidra till ökat medvetande, och uppmanar dem att höja medvetandet om skyddet för och tillhandahållandet av rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
40. Europaparlamentet understryker rättigheterna till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Parlamentet betonar att också personer med funktionsnedsättning måste få sexualupplysning som utformats för dem, och att den måste bygga på en helhetssyn och tillhandahållas i en trygg och tabufri miljö.
41. Europaparlamentet betonar att det behövs förstärkt politiskt samarbete inom denna ram, också ekonomiska och personella resurser, för att den ska kunna fullgöra sina skyldigheter och genomföra rekommendationerna i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
42. Europaparlamentet uppmanar Europaparlamentet, rådet och kommissionen att oinskränkt genomföra rekommendationerna från FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning och att se till att konventionen följs i all framtida lagstiftning.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	24.5.2016
Slutomröstning: resultat	+: 51 -: 1 0: 2
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Jan Philipp Albrecht, Martina Anderson, Heinz K. Becker, Malin Björk, Caterina Chinnici, Rachida Dati, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Laura Ferrara, Monika Flašíková Beňová, Lorenzo Fontana, Kinga Gál, Ana Gomes, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Monika Hohlmeier, Sophia in 't Veld, Iliana Iotova, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Barbara Kudrycka, Cécile Kashetu Kyenge, Marju Lauristin, Monica Macovei, Barbara Matera, Claude Moraes, Péter Niedermüller, Soraya Post, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Branislav Škripek, Csaba Sógor, Helga Stevens, Traian Ungureanu, Bodil Valero, Udo Voigt, Beatrix von Storch, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Kristina Winberg, Tomáš Zdechovský
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Laura Agea, Marina Albiol Guzmán, Hugues Bayet, Carlos Coelho, Pál Csáky, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Marek Jurek, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Angelika Mlinar, Artis Pabriks, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Emil Radev, Barbara Spinelli
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Miroslav Poche